

Výletník

Jakub Pokorný

117 tipů na výlety po České republice

ARGO

Ukázka elektronické knihy

Jakub
Pokorný

Výletník

117 tipů na výlety po České republice

Argo

© Argo, 2017
Copyright © Jakub Pokorný, 2017
Výběr ze sloupků „Český výletník“, které vycházely každý týden
v příloze Víkend deníku MF DNES
Photo © Jakub Pokorný, 2017

ISBN 978-80-257-2127-8 (váz.)
ISBN 978-80-257-2238-1 (e-kniha)

PŘEDMLUVA AUTORA

Je hezčí Frýdek, nebo Místek?
Kde se dá podniknout CESTA KOLEM SVĚTA ZA 80 MINUT?
Je Bavorov, co jsou Vodňany, jak praví lidová písnička, nebo nikoli?
Kde je v Česku cimrmanovský Liptákov?
Sněžku zná každý, ale která je druhá nejvyšší hora České republiky?
Z legrace říkávám, že největší naději na originalitu má autor knížky, když si vymyslí svůj vlastní žánr, a sloupek „český výletník" svým způsobem specifickým žánrem je.
Začal jsem ho psát někdy před třemi roky pro radost do šuplíku, ale dlouho v něm nezůstal, protože už někdy na jaře roku 2014 se měnila koncepce magazínu Víkend v MF DNES a počítala s posílením cestovatelské rubriky.
Šéfovi rubriky jsem o sloupcích pověděl náhodou v metru mezi stanicemi Anděl a Smíchovské nádraží a dohodli jsme se, že mu jich pár pošlu. Nenapadlo by mě v té chvíli ani ve snu, že jich vyjde v MF DNES víc než sto a budou pokračovat dál.
Brzy jsem si na to vypracoval určitou metodu. Buďto vymýšlím „scénáře", kam vyrazím, anebo úplně náhodou na cestě uvidím nějakou zajímavost, o které by se dalo napsat.
Některé sloupky byly vysloveně na objednávku z novin. Například jsme dělali seriál z českých pohoří nebo české výlety inspirované nějakou cizí zemí, proto výletník z jihočeského Temešváru nebo severočeských Rakous.
Asi nejvíc si cením sloupků, které mají opravdu charakter nějaké „hry" a dost často přichystají překvapení i mně samotnému – viz úvod s Frýdkem a Místkem.
Mám chuť psát sloupky dál a mám do budoucnosti další nápady, například výlet na Bruntálsko do míst, která by měla zalít nová přehrada, či zvolit, která ze čtyř plzeňských řek je nejhezčí.
Děkuji především editorovi Petru Čermákovi, jenž všechny sloupky, které jdou do MfD, čte a vymyslel i název „český výletník".

V Praze 1. 1. 2017

Jakub Pokorný

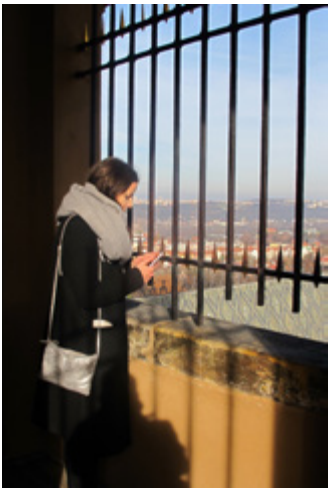
Praha

Ukázka elektronické knihy

1. VĚŽ SVATÉHO VÍTA

Chrám svatého Víta je nejdůležitější stavba v Česku. Kromě korunovačních klenotů a dalších drahocenností skrývá jeden dost nečekaný poklad: pohledy z jižní věže na Prahu. Mnohé věci o městě si totiž uvědomíme teprve při pohledu z výšky. Vzpomínám si, že když jsem tam na podzim 2013 vystoupil, strávil jsem na věži snad hodinu a neustále střídal její čtyři strany.
Pohled první: Valdštejnský palác. Až tady člověk vidí, jak dominantní vůči Malé Straně je komplex se zahradou. Šťastní senátoři, že ho kolonizovali.
Pohled druhý: nový Trojský most. Pražský magistrát pro něj dlouho hledal jméno, málem se jmenoval most Václava Havla. Jako bychom nevěděli, co s ním, přitom díky výraznému bílému oblouku se stává mnohem důležitější součástí pražského panoramatu, než si možná i jeho projektanti dokázali představit.

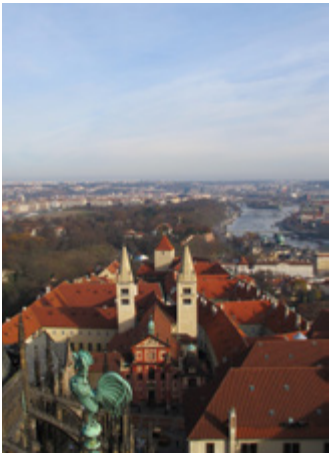
▲ Ochoz věže svatovítského chrámu

▲ Detail věže

Pohled třetí: pražská Temže. Až z nadhledu je vidět, kolik po Vltavě jezdí lodí. Jak je využitá.
Pohled čtvrtý: chrám „Notre Dame de Prague“ zblízka. Zvonům, sochám a chrličům člověk náhle jako by nahlížel pod sukni, navíc spousta schodišť a říms a průchodů ilustruje, jaký je katedrála složitý organismus.
Pohled pátý: sídliště. Hodně se napsalo o tom, že největší urbanistickou hrůzou Prahy je Jižní Město. Není to pravda. Je to

sídliště Bohnice. Stojí blíž vnitřní Praze, a navíc pohledově výš, takže se táhne jako panelová hradba na horizontu.
Pohled šestý: Nemocnice pod Petřínem. Až teprve z této výšky si uvědomíte, o jak důležitou stavbu v údolí Malé Strany v tomto případě jde. „Zespoda" jde naopak o budovu velmi nenápadnou, skrytou v labyrintu uliček.

▲ Pohled na sever, tedy na svatojiřský klášter na Hradě, v pozadí Úřad vlády

▲ Pohled na jihozápad na Vokovice a Veleslavín

Návrat dolů ze svatovítské věže připomíná jízdu na kolotoči. Během sestupování se mi zatočila hlava nejen vinou točitého schodiště, ale možná i z toho, že s našincem tady nikdo moc nepočítá. Slečna, která dole hlídala vstup, na mě automaticky mluvila anglicky.

Jak se tam dostat Vchod zvenčí je přímo u paty velké jižní věže katedrály. Pozor na detekční rámy a protiteroristická opatření. U vstupů do Hradu se v době psaní této knihy tvořily fronty. Vstupné na vyhlídkovou věž je 150 korun. **Další zajímavosti** Pražský hrad má už tři návštěvnické okruhy: A, B, C plus zvlášť přístupnou Obrazárnu či Prašnou věž. **Trasa** Nejklasičtější pražskou trasou je asi takzvaná Královská cesta od dnešní Prašné brány Celetnou, přes Staroměstské náměstí, Karlovou ulicí, po Karlově mostě a přes Malostranské náměstí Nerudovkou na Hrad. **Restaurace** Najít dobrou hospodu poblíž Hradu, která nemá přemrštěné ceny pro turisty, není lehké. Ale já mám rád třeba historickou krčmu U Krále brabantského. **Internet** www.hrad.cz

2. STAREJ LOTR MEXICKEJ

„Na kopečku v Africe stojí stará věznice, vězňové se tetelí, že maj blechy v posteli, mezi nima Babinskej, starej lotr mexickej," recitovali jsme v dětství tuhle říkanku a po ní jsem měl pocit, že Babinský je legendární, nikdy neexistující postava. Opak je pravdou, zločinecká kariéra Václava Babinského (1796-1879) je docela dobře historiky zmapovaná. Další paradox, nikdy to nebyl nijak výjimečný zločinec. Dopustil se „jen" jedné vraždy. Dokonce můžete snadno navštívit i jeho hrob. Nachází se na paradoxně docela neromantickém místě, pár desítek metrů od řepských paneláků na okraji Prahy 6.

Babinský totiž dožíval jako zahradník v řepském klášteře sester boromejek. Má tam v rohu hřbitova neotesaný balvan s letopočty. Když mě tam zavedl před mnoha lety prvně bratranec Láďa, myslel jsem si, že si ze mě dělá legraci, ale měl pravdu, Babinský tam fakt leží. Tehdy byl jeho hrob zarostlý a neudržovaný, dnes je upravený. Babinský má dnes asi více fanoušků. Řepský hřbitov je zajímavý nejen skrz Babinského, ale samostatným oddílem je tam i boromejský klášterní hřbitov, napohled jeden z nejpůsobivějších u nás - stejné kovové kříže vyrovnané jako vojáci

▲ Hřbitov řádu boromejek v Řepích, v této části hřbitova je pohřbený i Babinský.

v úhledných pravidelných řadách, vedle bílá kaple. A konečně v dalším oddíle hřbitova leží podnikatel Václav Kočka, zastřelený před pár lety v afektu po křtu knihy Jiřího Paroubka. Na hrobě

má pozoruhodnou alabastrově bílou sochu v životní velikosti, něco podobného se také jinde nevidí. V Praze prolezlé turisty skrz naskrz se dnes už dají jen těžko najít „neobjevená“ místa, o Babinského hrobě se ale pořád moc neví, i když na něj upomíná informační tabule u hřbitova. Na závěr ještě jeden dodatek: Babinský nejenže nikdy nebyl v Mexiku, ale neseděl ani v Africe, nýbrž na Špilberku a ve Valdicích (tehdy Kartouzech). Jeho přívlastek tedy zůstává malou záhadou.

▲ Detail Babinského náhrobku

Jak se tam dostat Nejlépe jet autobusem MHD na zastávku Řepský hřbitov. Jezdí tam linka 142 od stanic metra Nádraží Veleslavín nebo Nové Butovice. Hrob Babinského se hledá snadno, je v zadní části odděleného hřbitova řádových sester boromejek. **Trasy** Od Řepského hřbitova můžete dojít až do obory na Bílé hoře a pak na Vypich a přes Ladronku na Strahov. **Další zajímavosti v okolí** kostel Panny Marie Vítězné na Bílé hoře, letohrádek Bílá hora. **Restaurace** Nejblíže hřbitovu je asi putyka Kozel Na rybníčku a honosnější pizzerie Dai Marinai. **Internet** www.kriminalistika.eu (píše se tam o Babinském), www.repy.cz

3. METRO UMĚNÍ

Všichni je míjíme bez povšimnutí. Já i vy.
Přitom soubor sochařských plastik u stanic pražského metra patří mezi pozoruhodné dokumenty své doby. Část z nich najdete na povrchu vedle vchodu do stanice, část přímo v podzemí, zpravidla ve formě reliéfu na stěně.
Byl to jeden z mých nejpodivnějších výletů: jezdil jsem pražským metrem a navštěvoval staniční sochy. Většina děl půvabně souvisí s názvem stanice. Obyvatelé Jižního Města si jistě vybaví sousoší veselých kosmonautů u dnešní konečné stanice červené trasy C Háje, která se původně jmenovala Kosmonautů. Stejnému tématu je věnována mozaika na stěně stanice.
U vchodu do stanice Chodov stojí na trávníku socha chlapíka v přilbě, budovatele metra. Je to takový Neznámý budovatel, podobně jako jinde mají Neznámého vojína. Na Pražského povstání jsem objevil neznámou barikádu, která spíš vypadá jako zřasená opona. Stanici I. P. Pavlova zdobí reliéf dvou lvů. Uvažuji, kdepak asi udělali soudruzi chybu? Vždyť jsme se přece ve škole všichni učili, že I. P. Pavlov dělal kvůli reflexům pokusy se psy.

▲ Kosmonauti u stanice metra Háje (dříve Kosmonautů)

Na zelené lince A se trefili lépe: radikálního husitského kněze Jana Želivského uctívá drátěný kalich.
Nejmladší, žlutá trasa B je abstraktní. Je to znát na dvou monolitech připomínajících rozřezaný kámen u stanice Nové Butovice.

Mezerou můžete hledět na hvězdné nebe a Sluneční náměstí. Díra má připomínat průchod Duklou, neboť stanice se původně nazývala Dukelská.
Než vyrazíte za sochami v pražském metru sami, zkuste mrknout na web Dopravního podniku ke 40. narozeninám podzemní dráhy (www.m40.cz), lze tam najít slušnou porci inspirace.

▸ Mohutná socha „budovatele metra" s helmou naproti Centru Chodov (dříve se stanice jmenovala Budovatelů)

▲ Vestibul na Andělu, dříve Moskevská

Jak se tam dostat Stačí zcela svobodně jezdit pražským metrem. Někde příslušnou plastiku najdete už dole na nástupišti, jinde ve vestibulu a občas musíte vystoupit na povrch a k soše dojít do blízkého parčíku. **Trasy** Platí – čím starší stanice, tím lepší. Doporučuji začít na jižní větvi trasy C, kde jsou největší „perly", například kosmonauti nebo socha budovatele metra či „barikáda" na Pražského povstání. Jiný styl už nabízí východní část „áčka" s kalichem na Želivského a květinami na Floře. Vyvrcholením může být „soukolí" na Palmovce. **Další zajímavosti v okolí** Výčet tipů by v Praze mohl být nekonečný, ale z neotřelých míst na kraji města doporučuji třeba skanzen Řepora u metra Stodůlky, Chodovskou tvrz na Chodově nebo procházku po vrchu Ládví na Ládví. **Restaurace** Asi nejstylovější je prosklená restaurace u metra Vyšehrad, odkud můžete vlaky i pozorovat. **Internet** www.m40.cz

Ukázka elektronické knihy

4. KULTOVNÍ BETLÉM

Málokde v Praze si člověk může připomenout doznívající kouzlo Vánoc v posilvestrovské kocovině. Přesto nejméně jedno takové místo existuje.

Betlém v kapucínském klášteře na Loretánském náměstí. Už jako dítě si pamatuji, že jsme tam za socialismu stáli frontu v mrazu (s odstupem času nechápu, jak mohli tohle komunisti připustit), a fronty se tam stojí i nyní.

Není divu. Česko se sice pyšní betlémy s různými nej (třeba největším mechanickým betlémem světa v Jindřichově Hradci, známým jako Krýzovy jesličky, nebo originálními betlémy z chleba či cukru na Karlštejně), přesto nejobdivovanějším zůstává tenhle poměrně klasický v hlavním městě.

Když překročíte práh kostela, jako byste vstoupili do jiného světa. Kapucínský barokní betlém má poměrně velké polychromované figury (jsou vysoké až 175 centimetrů), takže menší dítě se mezi nimi ztrácí. Díky velkému počtu černochů v turbanech působí hodně exoticky. Zurčí tam potůček. A když se hodí mince do otvoru v ovečce, ta díky skrytému mechanismu zabečí.

▸ Naproti kapucínskému klášteru stojí pražská Loreta.

▲ Zadní trakt kapucínského kláštera, kde uchovávají slavný betlém.

Nezáleží přitom na hodnotě mince, nýbrž na její váze. Kapucíni vyprávějí historku, že jedna paní tam hodila padesátník, a nic. Tak se rozzlobila a vedle stojící paní poznamenala, že za pouhý padesátník by také nezabečela.

Celý barokní soubor je na rozdíl od těch muzejních skutečně k vidění pouze v části prosince a ledna. Když jsme před lety